

Teachers' views on professional image and influential factors¹

Öğretmenlerin mesleki imajlarına ilişkin görüşleri ve mesleki imaja etki eden faktörler

Serkan Ünsal²
Birsen Bağçeci³

Abstract

Nowadays, it is essential for teachers to renew themselves, change and continually pursue excellence. Thus, the core purpose of this study was to determine public and private school teachers' views on professional image and influential factors. Within this framework, the overall objective of this study was to reveal teachers' views on professional image, factors influencing this image, teaching profession status, profession dignity, teacher qualification and personal image. The study was based on a qualitative research design. In order to reveal different dimensions of the problem and give voice to different views, the research group was formed by 25 participants on the basis of maximum variation sampling. A semi-structured interview was conducted in the study. The data obtained from interviews were analyzed with descriptive analysis in accordance with semi-structured interview technique. The responses given by participants to each of the questions in interviews were analyzed and grouped in terms of similar and different characteristics. The views obtained from participants are presented in frequency (f) and percentage (%) on related tables, and their explanatory and indicative views were directly included into the findings. Teacher views based on factors influencing professional image were identified under the sub-theme of political figures as teachers are neglected by the government, and their profession is under-valued. On the other hand,

Özet

Bu çalışmanın amacı: sürekli yenilenmenin, değişimin ve mükemmeli arayışın söz konusu olduğu günümüzde, kamu okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki imajlarına ilişkin görüşlerini belirlemek ve mesleki imaja etki eden faktörlerin neler olduğunu tespit etmektir. Bu genel amaç çerçevesinde öğretmenlerin mesleki imaj, mesleki imaja etki eden faktörler, mesleğin statüsü, mesleğin saygınlığı ve öğretmenlerin kişisel imaj hakkındaki görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın yöntemi ise nitel araştırma doğrultusunda olgu bilim deseninde tasarlanmıştır. Problemin farklı boyutlarını ortaya koyabilmek ve farklı görüşlere yer verebilmek amacıyla, araştırmanın çalışma grubu, örnekleme tekniklerinden maksimum çeşitlilik örnekleme temel alınarak 25 katılımcıdan oluşturulmuştur. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğine uygun olarak, görüşmelerden elde edilen veriler, içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Görüşmelerde kişilerin her bir soruya verdikleri cevaplar, birbirine benzer ve birbirinden farklı olma durumlarına göre analiz edilerek gruplandırılmıştır. Belirlenen görüşler frekans (f) ve yüzde (%) olarak ilgili tablolarda gösterildikten sonra katılımcıların açıklayıcı ve belirleyici görüşleri doğrudan alınarak bulgulara eklenmiştir. Mesleki imajı etkileyen faktörlere yönelik öğretmen görüşleri, siyasi aktör alt

¹ This manuscript has been produced from Unsal's PhD Thesis with the same title in 2015.

² Assist. Prof. Dr., Kahramanmaraş Sutcu Imam University, Faculty of Education, serkan-unsal09@hotmail.com

³ Assoc. Prof. Dr., Gaziantep University, Faculty of Education, bbagceci@gmail.com

the value and roles appointed to teachers by the Ministry, inconsistencies in education policies, ignorance of teacher views in studies, and forcing teachers into a passive position by over-vindication of students and parents are under the sub-theme of Ministry of National Education (MNE). From the interviews, the participants found teacher qualifications inadequate and considered the status as well as the prestige of the teaching profession to be low.

Keywords: Professional image; prestige of teaching profession; dignity of the profession; status of teaching profession.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

teması altında; hükümetlerin öğretmeni sahipsiz ve yalnız bırakması, öğretmene değer vermemesi yönünde tespit edilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı alt teması altında ise; Milli Eğitimin öğretmene yüklediği anlam ve roller, eğitim politikalarındaki tutarsızlıklar, yapılan çalışmalarda öğretmenlerin görüş ve düşüncelerinin alınmaması, veli ve öğrenci her zaman haklıdır anlayışı doğrultusunda öğretmenin pasif bir konuma itilmesi olarak belirtilmiştir. Görüşmelerde katılımcılar öğretmenlerin niteliğini yetersiz bulmuşlar, öğretmenlik mesleğinin statüsünü ve saygınlığını ise düşük değerlendirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki imaj; öğretmenlik mesleğinin imajı; mesleğin saygınlığı; mesleğin statüsü.

GİRİŞ

Günümüz dünyasında kurumlar, şirketler, organizasyon ve meslekler için imaj ve halkla ilişkiler önemli iki kavramdır. Bu iki kavram her ne kadar sadece özel sektör için geçerli gözükse de özellikle Türkiye’de, kamudaki mesleklerin etkililiği ve yaygınlığı düşünüldüğünde kamudaki meslekler içinde imaj kavramı daha çok önem arz etmektedir (Taslak ve Akın, 2005).

Modern dünyada imaj o kadar etkili ve önemlidir ki mesleklerin başarısı; çalışanların niteliği, performansı, teknik bilgisi, donanımı ve yetenekleri kadar imajlarına da bağlıdır. Jean Baudrillard söylemlerinde, ifadesini bulan bireylerin algılanan gerçeği asıl gerçek olarak benimsediği günümüzde (akt. Peltekoğlu, 2006) kamuya yönelik hizmet veren mesleklerin de olumlu bir imaja sahip olması gerekmektedir.

İmaj kavramının çok boyutlu yapısına uygun olarak imajın, kurum, kişi, meslek, şirket gibi pek çok çeşidi olduğu söylenebilir. Kişilerin, mesleklerin, ürünlerin ve olguların olumlu veya olumsuz bir imajı olacaktır. Bununla birlikte organizasyonların hem kurum içinde çalışanların gözünde hem de kurum dışı hedef kitleler gözünde farklı bir imajı olacaktır (Peltekoğlu, 2004; Okay, 2005). İmaj kavramının nötr bir anlamı olmasından dolayı olumlu veya olumsuz çağrışımı, durum ve sonuçlarına göre değişir (Walhout, 2013).

Kişiyeye bağlı ve kişiden kişiyeye değişebilen imaj kavramı multidisipliner olmasından dolayı tanımlarını; araştırma yapılan birime, yapıya, mesleğe, kuruma, markaya ve şirket gibi unsurlara göre genellemek mümkündür (Gemlik ve Sığrı, 2007). Peregrin (2009) meslekî imajı bir mesleğe yönelik izlenimlerin (algıların) toplamı olarak tanımlamıştır (akt.: Gök ve Derin, 2014:135). Meslekî imaj; insanların bir meslek hakkındaki, görüş, düşünce ve algılamalarını içerir. Bireyler herhangi bir meslek üyesinde gördükleri veya yaşadıkları bir deneyimden yola çıkarak o meslek ve üyeleri hakkında bir sonuca varması neticesinde meslek imajı oluşur (Çelik, Pasinoğlu ve Kocabeyoğlu., 2013). Özata ve Arslan (2010) ise genel olarak mesleki imajı, toplum tarafından meslek üyelerine duyulan saygı, üyelerinin sosyal statüsü, yeteneği ve davranış modeli olarak değerlendirmiştir. Lim de (2000) mesleki imaj kavramını prestij, dürüstlük, yeterlilik ve mesleğin doğası olmak üzere dört boyutta ele almıştır. Meslek imajı bir mesleğin hem iç paydaşlar hem de dış paydaşlar tarafından algılanışını ifade eder. Diğer bir ifade ile meslek imajı, mesleğin insanlar üzerinde bıraktığı izlenim veya bir mesleğin insanlar tarafından algılanması, yorumlanması ve değerlendirilmesi olarak tanımlanabilir.

İnsanlarda, mesleklere yönelik imajın oluşmasında; mesleğin profesyonellik gerektirme düzeyi, mesleğin sağladığı statü, mesleğin kişiye sağladığı prestij, mesleğe yönelik etik çağrışımlar, meslek mensuplarının kişilik özellikleri ve davranışlarının etkili olduğu düşünülmektedir (Gök ve Derin, 2014).

Öğretmenliğin meslekî imajını ise belirleyen birçok faktör bulunmaktadır. Birçok faktör bulunmasının nedeni kavramın kendisinin karmaşık ve multidisipliner olmasıdır (Walhout, 2013). Walhout (2011)'a göre, öğretmenlerin mesleki imajı öğretmenlerin halkın üzerinde bıraktığı birçok özelliğin birleşiminden oluşmaktadır. Bu özelliklerin bir kısmı olumluysen bir kısmı ise olumsuz olmaktadır. Parnel (2010) ise öğretmenlerin mesleki imajını; toplumsal değerler, mevcut eğitim sistemi, toplum, aileler ve öğretmenlerin mesleğe bakış açıları olmak üzere dört boyutta değerlendirmiştir. Hoyle (2001) ise mesleğin imajında; öğretmenin kişilik özelliği, uzmanlığı, bilgisi, hizmet edilen öğrencilerin özelliği, hizmet edilen kesimin özelliği, öğretmenin etkisi, öğretmenin maaşı gibi birçok faktörün etkili olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlere yönelik mesleki imajın oluşmasında, günlük deneyimler, kültür, sosyal çevre, aile, sanat ve medya etkili olmaktadır (Dolloff, 1999) Bahçeci (2009) imaj kavramını nitelik bağlamında değerlendirmekte, bu nitelik kavramı içinde öğretmenin niteliğine vurgu yapmaktadır.

Öğretmenlik mesleğinin öğrenciler ve toplum üzerindeki etkisi düşünüldüğünde, öğretmenlik mesleğinin imajı daha fazla önem kazanmaktadır (Bağçeci, Çetin, Ünsal, 2013). Türkiye’de mesleki imaj konusunda, kamuya dayalı meslekler içerisinde polisler, imamlara, hemşirelere, doktorlara yönelik çalışmalar bulunmaktadır. Ancak sekiz yüz binin üzerinde çalışanı bulunan ve toplumdaki eğitim ve öğretim hizmetinin yerine getirilmesinde birinci derece sorumlu olan öğretmenlerle ilgili mesleki imaj çalışması yok denecek kadar azdır.

Yapılan çalışmalar ise doğrudan öğretmenlik mesleğinin imajını bütünlüklü olarak ölçmekten daha çok, okulların kurumsal imajı (Bahçeci, 2009; Kılıçaslan, 2011; Çobanoğlu, 2011) öğretmenlik mesleğinin özelliği (Çelikten, vd., 2005) mesleğinin statüsü (Özpolat, 2002; Ocak, 2005; Torun, 2010) öğretmenlerin ekonomik problemleri (Yaman, vd., 2001; Erdem, 2010; Daşdan, 2008) öğretmenlerin niteliği (Yetim ve Köktaş, 2004; Taşkaya, 2007) ve mesleğe yönelik tutum (Semerci, 2004; İltar, 2009; Kara, 2009) gibi mesleki imajı etkileyen faktörlere yöneliktir. Oysa öğretmenlik mesleğinin imajı planlı, kapsamlı ve sistemli olarak sürekli incelenmesi gereken önemli bir konudur. Türk eğitim sisteminin gerek imajın ölçülmesi, gerekse de imaj geliştirmeye ilişkin düzenli ve bilinçli programa sahip olmaması bir eksiklik olarak kabul edildiğinde, (Bahçeci, 2009) öğretmenlerin mesleklerinin imajı hakkında ne düşündüklerinin bilinmesi bu eksikliğin giderilmesi adına önemli bir adım olacaktır çünkü “başkalarının kafasındaki meslek imajını biçimlendirmenin ilk yolu, mesleği icra edenler tarafından mesleğin imajının nasıl algılandığını anlamak ve ölçmektir” (Bağçeci, Çetin, Ünsal, 2013:37).

İmajla ilgili yapılacak çalışmalarda göz önünde bulundurulması gereken en önemli kural, imajın içten dışa doğru olduğudur. “Başkalarının bizi algılama şekli bizim kendimizi algılamış şeklimize bağlıdır. Kendimizi nasıl algıladığımız, başkalarının da bizi nasıl algılayacağını tayin eder. Başkalarının gözünde saygınlık kazanmanın yolu kendi gözümüzde saygınlığımızı korumak ve güçlendirmektir” (Çakır, 2013: 23).

İnsanlar üzerinde olumlu imaj oluşturmak, kurumlar ve meslekler için çok önemli olmasına rağmen fazla önemsenmemiş veya belli alanlarla sınırlı tutulmuştur. Bu durum imaj kavramının büyük ölçüde yanlış anlaşılmasından veya imajın iyi anlaşılmasından kaynaklanmaktadır. Ülkesi ve toplumu için büyük fedakârlıklar gösteren, birçok zorluğa katlanan, kendisini mesleğine adanmış öğretmenlerin, giyim kuşamıyla, dış görünüşleriyle, etkili iletişim becerileriyle, duruşlarıyla ve konuşmalarıyla profesyonel bir meslek icra ettiklerini göstermenin yolunun imajdan geçtiğinin farkına varmaları, öğretmenlerin ve mesleklerinin sorgulandığı günümüzde, bu sorgulama ve eleştiri için önemli bir bariyer oluşturacaktır.

Judge (1995)göre öğretmenlerin imajı ile ilgili yapılan analizler sonucunda öğretmenler hakkında daha fazla bilgi elde edilebilecek ve öğretmenlerle ilgili zengin bir veri setine ulaşılabilecektir.Öğretmenlerin mesleki imajı ölçüldüğünde, mesleğe yönelik tutumu, meslektaşlarına bakış açısı, mesleğe yönelik davranış ve normları içselleştirme düzeyi hakkında da bilgi sahibi olunacaktır (İlhan, 2004).

Bir meslek mensubunun mesleği ve kendisi hakkındaki algılamaları o kişinin davranışlarını biçimlendirmekte, mesleğine yönelik tutumunu ve motivasyonunu etkileyebilmektedir(Akyüz, 1997). Bu açıdan değerlendirildiğinde ise öğretmenlerin mesleki imajı konusuna yönelik yapılmış çalışmalardan elde edilecek sonuçlar öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumları ve motivasyonları konusunda da bilgi sahibi olmamıza olanak sağlayacaktır. Bu araştırmanın, öğretmenlik mesleğinin imajı sadece dışsal faktörlerle değil, mesleği icra edenlerin her türlü tutum ve davranışlarından, performansından, niteliğinden, kişisel imajından, iletişim becerilerinden etkilendiğinin öğretmenler tarafından fark edilmesini sağlayarak bu konuda öğretmenlerin kendilerine dönük bir sorgulama sürecine girmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Öğretmenlik mesleğine ve öğretmenlere çeşitli açılardan yaklaşan ve araştırma gündemine getiren çeşitli bilimsel çalışmaların farklı kavramsal çerçevelere dayansalar da ortak noktaları, öğretmenlerin kendi seslerinden kendi deneyimlerini gerçeklik temelli ifade etmelerine olanak vermeleri, yani öğretmenin sesini bilimsel araştırmanın odağına çekmeleridir (Esen, 2005).Öğretmenlerin mesleki imaj konusunda kendi deneyimleri, algıları ve kavramsallaştırmaları bağlamında yapılan bu araştırmayla edinilen bilgiler doğrultusunda öğretmenlerin mevcut mesleki imajlarını iyileştirmek ve geliştirmek için öneriler sunulabilir. Eğitim sisteminin en önemli ve en dinamik unsuru olan öğretmenler için yapılacak olumlu çalışmalar öğrencilere, topluma ve tüm ülkeye pozitif bir değer kazandıracaktır (Güdek, 2007) düşünüldüğünde bu çalışmanın da topluma, öğretmenlik mesleğine ve eğitim bilim alanına olumlu katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Türk Eğitim sisteminin gerek imajın ölçülmesi, gerekse imaj geliştirmeye ilişkin düzenli ve bilinçli programa sahip olmaması bir eksiklik olarak kabul edildiğinde(Bağçeci,2009) bu çalışmanın, bu eksikliğin giderilmesi adına bir başlangıç olacağı umulmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı: sürekli yenilenmenin, değişimin ve mükemmeli arayışın söz konusu olduğu günümüzde, kamu ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin mesleki imajlarına ilişkin görüşlerini belirlemek ve mesleki imaja etki eden faktörlerin neler olduğunu tespit etmektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1- Öğretmenlerin mesleki imaj konusundaki görüşleri nelerdir?
- 2- Öğretmenlerin mesleki imajının oluşmasında hangi faktörler etkilidir?
- 3- Öğretmenlerin mesleğin statüsü konusundaki görüşleri nelerdir?
- 4- Öğretmenlerin mesleğin saygınlığı konusundaki görüşleri nelerdir
- 5- Öğretmenlerin mesleki imaj ölçeğinin iletişim boyutuna ilişkin görüşleri nelerdir?
- 6- Öğretmenlerin kişisel imaj konusundaki görüşleri nelerdir?
- 7-Öğretmenlerin mesleki imajının daha iyi seviyede olması için;
 - a) Öğretmenlerin,
 - b) Toplumun,
 - c) MEB ve siyasi aktörlerin yapması gerekenler nelerdir?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve verilerin analizi hakkında bilgiler verilecektir.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel çalışmalarda araştırmacı gözlem, görüşme ve doküman incelemesinden yola çıkarak, kavramları, olguları, ilişkileri açıklamaya, anlamaya çalışır (Merriam, 1998). Araştırmanın yöntemi ise nitel araştırma doğrultusunda olgu bilim deseninde tasarlanmıştır. Olgubilim araştırmalarında amaç bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmaktır (Yıldırım ve Şimşek 2013).

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubu probleminin farklı boyutlarını ortaya koymak ve değişik görüşlere yer verebilmek için toplam 25 katılımcı amaçlı örnekleme tekniklerinden maksimum çeşitlilik örnekleme temel alınarak seçilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Maksimum çeşitlilik örneklemesine uygun olarak, çalışma grubunda yer alan katılımcıların seçiminde branş, okul türü, cinsiyet, eğitim durumu, kıdem, gibi özelliklerin farklı olması göz önünde bulundurulmuştur. Araştırmaya katılım tamamıyla gönüllülük ilkesine dayandırılmıştır. Öncelikli olarak okul müdürleri ile görüşülmüştür. Daha sonra okul müdürleri aracılığı ile görüşme yapılacak öğretmenlerden özel randevular alınmıştır. Katılımcıların düşünce ve duygularını paylaşmaya oldukça istekli oldukları görülmüştür. Aynı okuldan ikiden fazla öğretmenle görüşülmemiştir. Aynı okulda çalışan öğretmenlerin ortak okul kültüründen, tutumlardan kaynaklı ortak özelliklere sahip olabilecekleri düşünüldüğü için bu yönde bir seçim yapılmıştır.

Tablo 1. Nitel çalışma grubundaki katılımcıların demografik özellikleri

Sıra	Cinsiyet	Kıdem	Okul	Branş	Mezuniyet
K.1	Erkek	21 ve Üzeri Yıl	Lise	Matematik	Fen Edebiyat
K.2	Bayan	0-5 Yıl	Ortaokul	Müzik	Eğitim Fakültesi
K.3	Bayan	0-5 Yıl	Lise	Biyoloji	Fen Edebiyat
K.4	Erkek	11- 15 Yıl	Lise	Matematik	Yüksek Lisans
K.5	Erkek	11- 15 Yıl	Ortaokul	Din Kültürü	Eğitim Fakültesi
K.6	Bayan	6-10 Yıl	İlkokul	İngilizce	Eğitim Fakültesi
K.7	Erkek	21 ve Üzeri Yıl	İlkokul	Sınıf Öğretmeni	Ön Lisans
K.8	Erkek	11- 15 Yıl	Ortaokul	Sosyal Bilgiler	Fen Edebiyat
K.9	Erkek	21 ve Üzeri Yıl	İlkokul	Sınıf Öğretmeni	Eğitim Fakültesi
K.10	Bayan	6-10 Yıl	Lise	İngilizce	Eğitim Fakültesi
K.11	Erkek	11- 15 Yıl	Ortaokul	Fen ve Teknoloji	Fen- Edebiyat
K.12	Erkek	6-10 Yıl	Lise	İngilizce	Eğitim Fakültesi
K.13	Bayan	0-5 Yıl	Lise	İngilizce	Yüksek Lisans
K.14	Erkek	16-20 Yıl	Lise	Coğrafya	Yüksek Lisans
K.15	Erkek	21 ve Üzeri Yıl	Ortaokul	Beden Eğitimi	Eğitim Fakültesi
K.16	Erkek	11- 15 Yıl	Ortaokul	Matematik	Fen Edebiyat
K.17	Erkek	21 ve Üzeri Yıl	İlkokul	Sınıf Öğretmeni	Yüksek Lisans
K.18	Erkek	21 ve Üzeri Yıl	Lise	Edebiyat	Yüksek Lisans
K.19	Bayan	11- 15 Yıl	Ortaokul	Sosyal Bilgiler	Fen Edebiyat
K.20	Erkek	11- 15 Yıl	Lise	Coğrafya	Fen Edebiyat
K.21	Erkek	16-20 Yıl	Ortaokul	Tek. Tasarım	Eğitim Fakültesi
K.22	Bayan	16-20 Yıl	Ortaokul	Türkçe	Eğitim Fakültesi
K.23	Erkek	6-10 Yıl	İlkokul	Sınıf Öğretmeni	Eğitim Fakültesi
K.24	Erkek	0-5 Yıl	İlkokul	Okul Öncesi Öğr.	Eğitim Fakültesi
K.25	Erkek	13 Yıl	B.Sanat M.	Fen ve Teknoloji	Yüksek Lisans

Görüşmeye katılan 25 öğretmenin 18'i erkek 7'si bayan; 9'u lisede 9'u ortaokulda 7'si ise ilkökul da çalışmakta; 11'i eğitim fakültesi, 7'si fen edebiyat, 6'sı yüksek lisans, 1'i ise ön lisans mezunudur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.Bu çalışmada kullanılan görüşme formu yaklaşımında, görüşme sırasında irdelenecek konu ile ilgili sorular önceden hazırlanır.Açık uçlu sorular ve incelemeler insanların deneyimlerini algıları fikirleri duyguları ve bilgileri ile ilgili derinlemesine cevaplar alınmasını sağlar (Patton, 2014:4). Yıldırım ve Şimşek (2013: 122) bu yaklaşımda görüşmecinin önceden hazırladığı soruları, çalışılan konu ve alana sadık kalarak sorduğunu ve ayrıntılı bilgi almak amacıyla ek soru sorabildiğini belirtmiştir. Görüşme sorularının hazırlanmasında, öncelikli olarak literatür araştırmalarından yararlanılmıştır.Yapılan çalışma neticesinde 13 soru hazırlanmış ve 3 öğretmenle pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Soruların açık ve anlaşılır olup olmadığı, araştırmanın amacına uygun olarak cevapları ölçme düzeyi tez danışmanıya beraber incelenerek soruların iç geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Pilot uygulamada elde edilen veriler ışığında yanlış anlaşılabilir veya yanlış yorumlamalara neden olabilecek görüşme soruları düzeltilmiştir. Düzeltmeler sonucunda üç soru çıkartılmış, beşi demografik bilgileri içeren on iki soruluk görüşme formu elde edilmiştir.Sonra da asıl görüşme çalışması yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğine uygun olarak görüşmelerden elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.İçerik analizi, görüşme sürecinde toplanan verilerden birbirine benzeyenleri belirli temalar altında bir araya getirilerek düzenli bir şekilde sunulur (Aydın, 2005).

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Nitel araştırmada geçerlik, ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı olguyu doğru ölçmesi, araştırmacının araştırdığı olguyu yansız olarak ortaya koyması anlamına gelir.Kısaca, araştırma sonuçlarının doğruluğunu konu edinir. Bu araştırmanın iç geçerliğini arttırabilmek için elde edilen bulguların gerçeği yansıtmayı yansıtmadığı, danışman eşliğinde, araştırmacı tarafından kontrol edilmiştir. (Yıldırım ve Şimşek, 2013) Nitel araştırmada güvenirliliğin arttırılması için ise araştırmanın her bir aşamasının ve izlenen yolun ayrıntılı olarak tanımlanması gerekir. Bu araştırmada güvenirliliği arttırmak için toplanan veriler ayrıntılı bir şekilde rapor edilmiş ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığı açıklanmıştır (Büyüköztürk,2013).

Güvenirliliği sağlamak adına araştırmada veri kaynağı olan kişilerin açık bir biçimde tanımlanması için, katılımcılara dair demografik özellikler tablo halinde sunulmuştur.Böylece benzer araştırma yapan diğer araştırmacılar örneklem oluştururken bu tanımlamaları dikkate alabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmacı, katılımcıların öğretmenlik mesleğinin imajı konusundaki düşüncelerini ortaya çıkarmaya çalışırken mümkün olduğu kadar nesnel tavır sergileyerek dış güvenirliliği sağlamaya çalışmıştır. (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Yıldırım ve Şimşek (2013)'e göre araştırmanın geçerliği ve güvenirliliğini sağlama açısından katılımcıların gönüllü olmaları önemli bir faktördür.Bu amaçla öğretmenlere araştırmaya gönüllü katılmalarını sağlamak amacıyla araştırmanın önemi anlatılmış ve gönüllü olan öğretmenlerle görüşme gerçekleştirilmiştir.Bu çalışmada görüşme yoluyla elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi ile çözümlenmeye çalışılmıştır.Görüşmelerde kişilerin her bir soruya verdikleri cevaplar, özelliklerine göre birbirine benzer ve birbirinden farklı olma durumlarına göre analiz edilerek gruplandırılmıştır.Belirlenen görüşler frekans (f) ve yüzde (%) olarak ilgili tablolarda gösterilmiş katılımcıların açıklayıcı ve belirleyici görüşleri doğrudan alınarak bulgulara eklenmiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmanın yedi alt problemine ilişkin elde edilen bulgular ve bu bulgular doğrultusunda oluşturulmuş tabloların analizleri yer almaktadır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen“Öğretmenlerin mesleki imajları hakkındaki düşüncelerinizi belirtiniz?” sorusuna vermiş oldukları yanıtlardan elde edilen bulgular Tablo 2’ de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin mesleki imajlarına yönelik görüşleri

Tema	Alt tema	f	%
Öğretmenlerin mesleki imajlarına yönelik görüşleri	Olumlu	6	24
	Olumsuz	19	76
	Toplam	25	100

Öğretmenlerin mesleki imajı hakkında sorulan soruya verilen cevaplar incelendiğinde görüşme yapılan katılımcıların % 76’sı öğretmenlik mesleğinin imajını olumsuz bulmuş % 24’ü ise olumlu bulmuştur. Olumlu ve olumsuz görüş belirten katılımcıların bazılarının düşünceleri şöyledir:

K7. “Bir peygamberlik mesleği olması bakımından sağlam bir imaja sahiptir.Bu mesleğin gereklerini yerine getirenler bu imajı korumaktadır.” K9. “Öğretmenlik mesleğinin imajı kamudaki diğer memurlara göre (polislik, sağlık çalışanı ve maliye, sgk) daha iyi konumdadır.” K11. “90’lı yıllardan sonra ekonomik bir rahatlığa kavuşuldu, bu da öğretmenlerin imajını olumlu etkilemiştir.” K13. “Kendilerine has olumlu bir imaja sahip olduğumu düşünüyorum. Çünkü toplumda bilirkşi, edep ve ahlak temsili olarak kabul edilmektedir.” K19. “Orta derecede olumlu imaja sahip olduğumu düşünmekteyim.” K25. “Öğretmenlerin mesleki imajı diğer mesleklerle karşılaştırıldığında iyidir diyebiliriz.Bu yargıya varmamızı sağlayan faktörler toplumda öğretmenlere saygı gösterilmesi, üniversite öğrencilerinin öğretmen olmak için çaba sarf etmesi gibi faktörlerdir.K6.“Geçmişte gurur duyulan ideal bir meslekti ve toplumda en önemli mesleklerden biri olarak kabul edilirdi ancak şu anda öyle değil.” K14. “Okul, aile ve öğrenci dengesi bozulduğunda öğretmenlik mesleğinin imajı kalmamıştır.” K15. “Mesleki imajın olumsuz olduğunu düşünüyorum ancak bu sadece öğretmenler ile ilgili bir durum değil diğer devlet memurları için de bu durum geçerlidir. Çünkü eskiden kamu otoritesi ve korkusu vardı, şimdi ise vatandaş otoritesi ve bundan çekinen devlet memuru var.” K18. “Öğretmenin mesleki imajı denildiğinde ideal anlamda öğrenci, veli üzerinde yetkin bir meslek elemanı olmaktır.Şu anda öğretmenlerin mesleki imajı sıfırlanmış konumdadır.”

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen“Öğretmenlik mesleğinin imajının oluşmasına etki eden faktörler nelerdir?” sorusuna vermiş oldukları yanıtlardan elde edilen bulgular tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin mesleki imajını etkileyen faktörlere yönelik görüşler

Tema	Alt Tema	f	%
Öğretmenlerin mesleki imajını etkileyen faktörlere yönelik görüşleri	MEB	10	18,1
	Toplumsal faktörler	6	10,9
	Medya	5	9,9
	Siyasi aktörler	8	14,5
	Öğretmeden kaynaklanan faktörler	12	21,8
	Mevcut öğretmen sayısının ve atama bekleyen öğretmen sayısının fazlalığı	3	5,4
	Velilerin tutumu	3	5,4
	Ekonomik koşullar	4	7,2
	Örgütlenme ve dayanışma bilinci	3	5,4
	Kişisel imaj	1	1,8

Mesleki imajı etkileyen faktörlere yönelik katılımcıların görüşlerine bakıldığında siyasi aktör alt teması altında; hükümetlerin öğretmeni sahipsiz ve yalnız bırakması, öğretmene değer vermemesi çünkü devlet öğretmenine ne kadar değer verirse toplumda öğretmenine o kadar değer vermektedir, görüşü belirtilmiştir. MEB alt teması altında ise milli eğitimin öğretmene yüklediği anlam ve roller, eğitim politikalarındaki tutarsızlıklar, yapılan çalışmalarda öğretmenlerin görüş ve düşüncelerinin alınmaması, veli ve öğrenci her zaman haklıdır anlayışı ile öğretmenin pasif bir konuma itilmesi olarak belirtilmiştir.

Medyadan kaynaklanan nedenler ise öğretmenlerle ilgili görsel ve yazılı medyada olumsuz örnekler çok yer verilirken olumlu örneklerin ise az yer almasıdır. Öğretmeden kaynaklanan nedenlere bakıldığında ise; öğretmenlerin birlik ve beraberlik içerisinde hareket etmemeleri, öğretmenlerin niteliği ve kendilerini geliştirememeleri, öğretmenlerin kişisel hataları, öğretmenlerin kötümser düşünce ve davranışları, öğretmenlerin performans düzeyleri, öğretmenlerin değişen rolleri ve bu rolleri öğretmenlerin tam anlamıyla yerine getirememeleri olarak belirtilmiştir. İmajı etkileyen diğer faktörler ise velilerin tutum ve davranışlarıyla öğretmenleri baskı altına almaları, gerek atama bekleyen öğretmen sayısı gerekse istihdam edilen öğretmen sayısının fazlalığı öğretmenlerde yüz eskimesine neden olmaktadır. Toplum içerisinde mesleğe yönelik kalıp yargıların- yılın yarısı yatıyor az çalışıp çok kazanıyor- olması mesleğin imajını olumsuz etkilemektedir. Öğretmenlerin mesleki imajını etkileyen faktörlere ilişkin görüşlerinin bir kısmı aşağıda belirtilmiştir:

K25. “Öğretmenlerin mesleki imajını etkileyen faktör öncelikle fiziksel görünümüdür. Fiziksel görünümü etkileyen faktörler ise; kılık-kiyafet (temizlik, uyumluluk, çeşitlilik), kişisel bakım (saç, sakal, bıyık tıraşı, parfüm, tırnak, ağız ve diş sağlığı.) dir. İkinci olarak öğretmenin akademik başarısıdır. Akademik başarısını da üniversitedeki aldığı eğitim, alanı ile ilgili yaptığı çalışmalar ve öğretmenlik mesleği (formasyon) ile ilgili yaptığı çalışmalar... Üçüncü olarak ise öğretmenin iletişimidir. Öğretmenin iletişimi güçlü... Dördüncü olarak öğretmenlerin kişisel özellikleridir. Adil, tutarlı, dürüst, toplumsal değerleri benimseme ve uygulama, görev sorumluluğuna dikkat etme gibi özelliklere sahip olması...” K10. “Öğretmenlerin statüsünün ve imajının düşük olduğuna inanıyorum. Buna neden olan faktörlere bakıldığında: Öğretmenlerin sadece not vermekle görevliymiş gibi algılanması, aileler ve öğrencilerin başarıyı ve öğrenmeyi sadece yüksek nota bağlamaları, okulun zorunlu olarak gelmesi gereken bir kurum olarak görülmesi. Diğer taraftan öğrencilerin, öğrenme seçenekleri oldukça fazla olması yani dersbane, özel ders imkânı, etüt merkezleri, teknolojik olanakların gelişmesi.” K4. “Arz-talep dengesizliği 400.000 civarı atama bekleyen öğretmen olması az olanın kıymetli çok olanın kıymetsiz olduğu anlayışını doğruluyor. Bazı öğretmenlerin sapkın davranışları (cinsel taciz, dayak, cinayet vs.) bulunması öğretmenlik mesleğinin imajını olumsuz etkiliyor.” K17. “İmajın azalmasında değişik faktörlerin etkili olduğunu düşünüyorum. Bunda en önemli etken siyasal etkenler ve bakanlık politikalarıdır. Bakanlık politikalarından dolayı öğretmen kolay ulaşılabilir, kolay harcanabilir ve kolay hırpalanabilir bir mesleğe dönüştü. Öğretmeden kaynaklanan nedenler ise; kolektif bilinç ve ekip ruhu yok. Diğer taraftan mesleki birlikteliğin olmamasından dolayı öğretmenler siyasal anlamda çok kolay linçe tabi tutulabiliyor. Sendikalar bile bir araya gelerek öğretmenlerle ilgili meseleler konusunda ortak bir noktaya varamıyor.....” K10. “Öğretmenlerin kendisini gerçekten nitelikli olarak yetiştirmemesi bazı olumsuz örneklerin medya da daha çok ön planda olması, öğretmenlerin toplumu yönlendiren, etkileyen rolünün teknoloji ile birlikte geride kalması K18. “Maalesef öğretmenlik mesleği tüm yetkisi elinden alınan kendisine hareket alanı tanınmayan bir meslek haline geldi. Elinden malzemeleri alınan bir marangoz nasıl zanaatını icra edemezse... Serbest piyasadaki müşteri her zaman haklıdır mantığı, eğitimde de kabul görmeye başlamış durumda. Bunun doğrultusunda ise; öğrenci ve veli haklıdır mantığı geçerli olmaya başlamış bu ise her meselede öğretmeni suçlayan haksızlığa iten bir anlayışı da beraberinde getirmiştir. Tüm bunlar imajı olumsuz etkilemiştir”. K15. “Mesleki imajın olumsuz olduğunu düşünüyorum ancak bu sadece öğretmenler ile ilgili bir durum değil diğer devlet memurları için de geçerlidir. Çünkü eskiden kamu otoritesi ve korkusu vardı, şimdi ise vatandaş otoritesi ve bundan çekinen devlet memuru var”. K19. “En önemli faktör mesleki örgütlenme ve dayanışmanın olmaması. Bu konuda Sağlık Bakanlığı örnek gösterilebilir. Doktora saldırı olduğunda herkes kenetlenerek seslerini duyurup, haklarını arayabiliyor. Halbuki öğretmenin başına bir sıkıntı geldiğinde başta okul müdürü dâhil olmak üzere herkes öğretmeni yalnız bırakabiliyor”. K21. “En önemli faktörün mevcut eğitim anlayışı ve uygulamalar olduğunu

düşünüyorum. Şu anda öğretmen pasif, öğrenci ise hakim konumda... Şu anda öğretmenle kavgaya çıkmaya hazır bir veli profili var”.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen“öğretmenlerin mesleki imajını geçmişle kıyasladığınızda nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3 .Öğretmenlerin mesleki imajının geçmişe göre durumu

Tema	Alt tema	f	%
Öğretmenlerin mesleki imajı hakkındaki görüşleri	Daha iyi konumdadır.	1	4
	Daha kötü konumdadır.	19	76
	Görüş belirtmeyenler	5	20
	Toplam	25	100

Öğretmenlerin mesleki imajının geçmişle kıyaslamasına dair soruya 25 katılımcının, 19’u (%76) daha kötü konumda olduğunu belirtirken, 5’i ise (%20) daha iyi konumda olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin görüşlerinin bir kısmı aşağıda belirtilmiştir: K1. “Geçmişte öğretmenler her yerde devletin temsilcisi olarak değerlendirilir ve itibar görürlerdi ama bu anlayış kalmadığından dolayı imaj da geçmişe göre zayıflamıştır”. K.2.“Eskiden öğretmen imajı daha olumluydu, öğretmen kıymetli ve ulaşılmazdı.Şimdi ise “Hiçbir şey olamazsan öğretmen ol” anlayışı var”. K12.“Öğretmenlik mesleğinin imajı geçmişe kıyasla daha olumludur.Buna etken ise yetişmiş insan ihtiyacının günümüzde daha da artması bunun ise ancak eğitim aracılığıyla gerçekleştirilebileceği düşüncesidir”. K14.“Geçmişe göre öğretmenlik mesleğinin imajı azalmış durumdadır (kendi öğrencilik yıllarımla karşılaştığımda bunu daha net görmekteyiz.)Kanun ve yönetmelikler öğretmenin elini kolunu bağlamaktadır”.K16.“Küreselleşmiş dünyada kitle iletişim araçları ile birlikte bilgi ucuzlaşmış hatta değersizleşmiş ... Bilginin otoritesi olan öğretmen bu konumunu yitirmiş, bu durum öğretmenlik mesleği imajının zayıflamasına neden olmuştur”.K.19.“Geçmişe göre imajımız daha olumsuzdur.Bunda toplumdaki kapitalist anlayış ve vatandaşlık bilincinin etkili olduğunu düşünmekteyim.Geçmişte devlet memurları her şekilde baklıydı. Şimdiyse vatandaş vergi verdiği için daha iyi hizmet alma ve hesap sorma hakkını kendisinde görüyor. Çoğunlukla bunu yanlış usul ve yöntemlerle yapsa da”.K25.“Olumsuz yönde etkilendiğini düşünüyorum.Öğretmenler eskiden devleti temsil ediyordu ve öğretmenlerin devletin gücünü arkasına alarak kuvvetli bir görünümü vardı. Şimdi böyle değil... Eskiden çok açık olmasa da öğretmenlerin yaşam kalitesi diğer bireylere göre iyiydi ama şimdi değil...Tüm bunlar öğretmenin imajını etkilemektedir”.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen:“Öğretmenlerin statüsü hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusunaverdikleri yanıtlardan elde edilen bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Mesleğin statüsü hakkındaki görüşleri

Tema	Alt tema	f	%
Öğretmenlerin mesleğin statüsü hakkındaki görüşleri	Statüsünü yüksek bulanlar	5	20
	Statüsünü düşük bulanlar	18	72
	Görüş belirtmeyenler	2	8
	Toplam	25	100

Mesleğin statüsüne yönelik soruya 25 katılımcının verdiği cevaplar incelendiğinde; 5 katılımcı (% 20) mesleğin statüsünü yüksek bulurken 18 katılımcı (%72) mesleğin statüsünü düşük bulmuş ve 2 (% 8) katılımcı ise görüş belirtmemiştir. Bu rakamlara göre görüşmeye katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı öğretmenlik mesleğinin statüsünü düşük bulmuştur. Statüsünü düşük bulanlar sebep olarak; ekonomik koşullar, mesleğin toplum tarafından kolay bir meslek olarak algılanması, öğretmen sayısının fazlalığı, eğitimdeki başarısızlıklarda birinci derecede öğretmenin sorumlu tutulması,

öğretmenden beklentilerin fazla olması bu beklenti gerçekleşmediğinde yaşanan hayal kırıklığı, maddi değerlerin toplumda daha başat bir değer haline gelmesi, öğrenci merkezli eğitimin yanlış uygulanması, öğretmende güç (silah) ve para olmaması, yeni iş kolları ve mesleklerin çıkması olarak belirtmişlerdir. Mesleğin statüsünü yüksek bulanlar ise sebep olarak, bireylerin ve toplumun ihtiyacı olan eğitimin ancak öğretmenler aracılığıyla gerçekleşebilmesini, mesleğin ekonomik olarak iyi konumda olmasını belirtmişlerdir.

Katılımcıların mesleğin statüsüne yönelik görüşlerinin bir kısmı aşağıda belirtilmiştir.

K1. "Tüm olumsuzluklara rağmen toplumda öğretmenliğin olumlu bir statüsü vardır. Çünkü toplumların eğitime ihtiyacı var, bu ise ancak öğretmen aracılığıyla gerçekleşebilir." K5. "Saat olarak az çalıştığımızı düşünüyorum. Saat hesabı yapıldığında iyi kazandığımızı düşünüyorum. Fiziksel anlamda bizden daha ağır meslekler var. Gerek ekonomik koşul olsun gerekse statü bakımından iyi konumda olduğumuzu düşünmekteyim." K11. "Ekonomik olarak geçmişe göre iyi konumdayız. Statü konusunun da görevli bir konu olduğunu düşünmekteyim. Eğer alt sosyo-ekonomik bir yapıdan gelmiş isek statümüz yüksek eğer üst sosyo-ekonomik düzeyden gelmişsek statümüz düşük olacaktır. Ben köyde doğan ve akrabaları da hala köyde yaşayan..." K2. "İnsanların gözünde statüsü düşük, çünkü hiçbir şey yapmadan kolay para kazanılan bir meslek olarak görülüyor. Öğretmenlik kolay gözükse ama aslında zor bir meslek." K21. "Geçmişe göre statüsünde bir kayıp var bu doğal bir süreç çünkü sayımız hızla artıyor. Yeni meslek grupları ve iş kolları çıkıyor öğretmenlik mesleği de bunlar arasında kendine yer bulmaya çalışıyor." K6. "Öğretmenlerin eskiye oranla statüsünün daha altta olduğunu düşünüyorum. Sebeplerine bakıldığında: değişen toplumsal şartlar, Millî Eğitim Bakanlığının yanlış politikaları, toplumun öğretmenleri her şeyi değiştirecek, düzelterek bir sihirbaz olarak görmesi, öğrencileri çok üst düzeyde görüp başarısızlıktan dolayı öğretmenleri suçlamaları görülmektedir. K8. Öğretmenliğin statüsünün olumsuz olduğunu düşünmekteyim. Toplumda bir nevi çocuk bakıcısı olarak algılanmaktayız. Bu aslında öğretmenlik mesleğinin doğasından kaynaklanmaktadır. Ülkemizde statü, para ve silahla ölçülmekte. Öğretmenlerde de her ikisi bulunmadığı için statüsü oldukça gerilerdedir. K10. "Öğretmenlerin statüsünün düşük olduğuna inanıyorum. Buna neden olan faktörlere bakıldığında: Öğretmenlerin sadece not vermekle görevliymiş gibi algılanması, aile ve öğrencilerin başarıyı ve öğrenmeyi sadece yüksek nota bağlamaları, okulun zorunlu olarak gelmesi gereken bir kurum olarak görülmesi yer alır. Diğer taraftan öğrencilerin, öğrenme seçeneklerinin oldukça fazla olması..."

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen "Öğretmenlerin saygınlığı konusundaki düşünceleriniz nelerdir" sorusuna verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgular Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Mesleğin saygınlığı hakkında görüşler

Tema	Alt tema	f	%
Öğretmenlerin mesleğin saygınlığı hakkındaki görüşleri	Saygınlığının yüksek olduğunu düşünenler.	6	24
	Saygınlığının düşük olduğunu düşünenler.	19	76
Toplam		25	100

Öğretmenlerin toplumdaki saygınlığıyla ilgili soruda katılımcıların, 6'sı (%24) öğretmenlik mesleğinin saygınlığının yüksek olduğunu düşünürken, 19 (% 76) katılımcı ise toplumda öğretmenlik mesleğinin saygınlığının düşük olduğunu düşünmektedir. Öğretmenler saygınlığın düşmesine neden olan faktörleri; öğrenci ve velilerin tutumları, öğretmenin değişen rolleri ve öğretmenden beklentilerin farklılaşması, teknolojik gelişme ve küreselleşme bağlamında herkesin bilgiye rahatlıkla ulaşabilmesi, öğretmenler arasında dayanışma ve birlikteliğin olmaması, eğitim anlayışının öğrenci merkezli olmaktan çıkıp, öğrenci egemen bir yapıya bürünmesi, siyasi aktörlerin öğretmen aleyhine konuşması ve öğretmenlerin her meselede günah keçisi ilan edilmesi olarak değerlendirmiştir. Mesleğin saygınlığı konusunda öğretmenlerin görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

K7. Toplumda her ne kadar öğretmenlerin kişisel hataları olsa da sevilen değer verilen saygı duyulan bir meslektir.” K11. “Öğretmenlik mesleğine toplum saygı duyuyor ancak öğretmenler bu saygıyı yeterli bulmuyor...” K17. Öğretmenliğin halen toplumda bir saygınlığının olduğuna inanıyorum. Eğer saygınlıkta bir azalma varsa bunda birazcık bizim de hatamızın olduğunu düşünüyorum. Bunun işimizi ciddi ve yeterli şekilde yapmamaktan kaynaklandığını düşünüyorum. Diğer taraftan ise siyasi irade öğretmenin ürettiğine saygı duyacağı yerde abartılı eleştirilerde bulunuyor. Bu şu anda hakim bir zihniyete dönüşmüş...” K19. “Toplum öğretmene hala saygı ve değer vermekte. Bunun artısını ve eksisini öğretmenin kendisi dolduruyor. Problemler veliler bile kendi komplekslerinden dolayı öğretmenlere saygısızlık yapıyor. Öğretmelerin saygınlığını artmasındaki en önemli şey, öğretmen ile öğrenci arasındaki gönül bağıdır. Veli bunu hissederse öğretmene saygı duyuyor.” K4. “Öğretmenlik mesleğinin saygınlığının azaldığını düşünüyorum. Böyle düşünmememe neden olan etkenler; öğretmenin bir devlet memuru gibi düşünülüp yalnızca öğretim yapmasını istemek, eğitim işlerinde pasif konuma itilme.... K6. “Öğretmenlik aileden sonra çocukların gelişimine katkıda bulunan en önemli toplumsal meslektir. Bu kadar önemli ve etkili olan mesleğin saygınlığı ve imajı ayaklar altına alınmaktadır.” K12. “Öğretmenlik mesleğinin saygınlığının azaldığını düşünüyorum. Bu saygınlığın azalmasında öğretmenlerin de payı vardır. Bizler dayanışma ve birlik içinde hareket edersek bir nebze saygınlığımızı artırabiliriz. Biz başkalarının vermiş olduğu saygınlık içinde kendimize yer buluyoruz.” K18. “Öğretmenin veli, idareci ve öğrenci yanında bir saygınlığı yok. Saygınlığı olmayan bir mesleğin iş tatmini de mümkün değildir. Eğitimde ödül ve ceza dengesi sağlıklı kurulmadığı için öğrenciler öğretmenler üzerinde egemenlik kurmaktadır. Bu da saygınlığın yitmesine neden olmaktadır.”

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen “Öğretmenlerin iletişim becerileri hakkındaki görüşleriniz nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin iletişim becerileri hakkındaki görüşler

Tema	Alt tema	f	%
Öğretmenlerin iletişim becerileri hakkındaki görüşleri	İletişim becerilerini yeterli bulanlar.	20	80
	İletişim becerilerini yeterli bulmayanlar	5	20
	Toplam	25	100

Öğretmenlerin iletişim becerileriyle ilgili soruda katılımcıların büyük kısmı, öğretmenlerin iletişim becerilerinin yeterli ve iyi düzeyde (% 80) olduğunu belirtirken 5 (% 20) katılımcı ise öğretmenlerin iletişim becerilerini yeterli bulmamıştır. Öğretmenlerin iletişim becerilerinin iyi olmasında, mesleğin doğasından kaynaklanan özellikler ön plana çıkmıştır. Öğretmenlerin iletişim becerilerini yeterli bulmayanlar ise neden olarak öğretmenlerin veli, öğrenci ve idarecilerle olan iletişim çatışmalarını göstermektedir. Sınıf öğretmenlerinin sınıfta öğrencilerle kurdukları iletişim tarzını toplum içinde de sürdürmeleri katılımcılar tarafından öğretmenlerin iletişimde diğer bir sorun alanı olarak değerlendirilmiştir. Katılımcıların öğretmenlerin iletişim becerileri konusundaki düşüncelerinin bir kısmı aşağıda belirtilmiştir.

K1. “Öğretmenlerin iletişim becerilerinin geliştirilmesi gerektiğine inanıyorum.” K13. “Kendimizi ifade etmede ve iletişim kurmada bir sorun yok. Ancak yeni nesil öğrencilerle iletişim çatışmaları yaşanabiliyor.” K16. “Öğrencilerle iletişimleri iyidir. Ancak veli ve idareciler konusunda zayıf devlet büyükleri ile olan iletişimde ise ümitsiz ve umarsız.” K12. “Öğretmen, mesleği gereği toplumun her kesimiyle iletişim kurabilmektedir. Bu anlamda iletişim becerileri yüksektir. Resmî ve hiyerarşik iletişim alanlarında zayıfız.” K23. “Öğretmenlerin genel olarak iletişim becerilerinin iyi olduklarını düşünüyorum. Çünkü işimizde iletişim önemli bir yer tutmaktadır. Ancak sınıf öğretmenleri sınıfta gösterdiği tutum ve davranışları dışarı gösterdiklerinde bazen sıkıntı yaşanmaktadır.” K6. “Öğretmenler hem iyi bir dinleyici, hem de iyi bir konuşmacı. Çünkü mesleğin doğası bunu gerektiriyor. İyi bir öğretici olmanın yolu iletişim becerilerinin iyi olmasından geçmektedir.”

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen “Öğretmenlerin kişisel imajları konusundaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin kişisel imajları hakkındaki görüşleri

Tema	Alt tema	f	%
Öğretmenlerin kişisel imajları hakkındaki görüşleri	Kişisel imajı yeterli bulanlar	20	80
	Kişisel imajı yetersiz bulanlar	4	16
	Görüş belirtmeyenler	1	4
	Toplam	25	100

Kişisel imajına yönelik soruda 20 (%80) katılımcı öğretmenlerin kişisel imajlarının yeterli olduğunu, 4 (%16) katılımcı öğretmenlerin kişisel imajlarının yetersiz olduğunu belirtirken 1 (%4) katılımcı ise görüş belirtmemiştir. Öğretmenlerin kişisel imajlarının yeterli olmasındaki faktörleri ise katılımcılar; mesleğin gereği olarak farklı yaş gurupları da olsa insanın karşısına çıkılması, sosyal bir ortama girilmesi, kişisel imaj etiketin oluşmasında önemli bir etken olması, görseelliğin ön planda olduğu bir dönemde kişisel imajın önemli olması, öğretmenin de bir devlet memuru olarak kılık ve kıyafete ilişkin uyulması gereken kuralların olması şeklinde belirtmiştir.

Kişisel imajla ilgili öğretmenlerin görüşlerinin bir kısmı aşağıda belirtilmiştir.

K11. “Cinsiyet ayrımı gözetmeksizin, öğretmenlerin kişisel imajlarında, özensiz oldukları kanaatindeyim. Kişisel imajın mesleki tatmin ve kişinin kendisine duydukları saygı ile ilgili olduğunu düşünmekteyim. Öğretmenlerin kendilerini ifade etmede ve özgüvenlerinin iyi olduğunu düşünmekteyim.” K6. “Kişisel imaj konusunda öğretmenler dikkatlidir. Çünkü hangi yaş gurubunda olursa olsun, insanların karşına çıkan birisinin kendisine dikkat ettiğini düşünüyorum.” K20. “Bu imkânlarla en iyisi böyle olur. Öğretmenlerin modayı tercih etmelerinde ve kılık, kıyafet seçiminde ekonomi önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır” K21. “Bunda öğretmenlerin fena olmadığını düşünüyorum öğretmen kimliği içinde belli standartların olması gerekir. Giydiğimiz kıyafet bizlerin psikolojisini gösteriyor. K12. “Öğretmenlerin kişisel imajının kendini nasıl gördüğü, nasıl tanımladığı, nasıl bir konum istediği ile ilgilidir. Kişisel bakımdan, kıyafet konusunda iyi bir konumdayız.” Genel olarak kendimize dikkat etmekte....”

Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Mesleki imajı geliştirmek için yapılması gerekenler konusunda katılımcıların görüşleri öğretmenlerin, toplumun, MEB ve siyasi aktörlerin yapması gerekenler şeklinde üç başlık altında değerlendirilmiştir.

Öğretmenlerin Yapması Gerekenler.

Katılımcılara yöneltilen “Mesleki imajlarının daha iyi olabilmesi için öğretmenler neler yapabilir?” sorusuna katılımcıların verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin yapması gerekenlere ilişkin görüşler

Tema	Alt tema	f
Öğretmenlerin yapması gerekenler hakkındaki görüşleri	Derslerinde yeterli olmalı	2
	Kendini geliştirmeli	8
	Birlik ve beraberlik olmalı	4
	Kendimize ve mesleğimize saygı duymalıyız	5

Mesleki imajın geliştirilmesi için öğretmenlerin yapması gerekenlere ilişkin katılımcı görüşleri; derslerinde yeterli olmalı, kendilerini geliştirmeli, birlik ve beraberlik içinde davranmalı, kendilerine ve mesleklerine saygı duymalı alt temaları şeklindedir. Öğretmenlerin görüşleri arasında en fazla frekansa sahip olan alt tema ise öğretmenlerin kendilerini yenilmeleri, geliştirmeleri alt temalarıdır. Katılımcıların bazılarının görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

K21. "Heyecanımızı yitirmeden okulu hizmet alanı olarak görmeliyiz. Meslek hastalığı olan değişime karşı olan direnci kırmalıyız. Toplumsal değişimi ve toplumu okumalıyız." K3. "Sürekli kendilerini yenilemeleri, teknolojik gelişmelere uyum sağlayarak gerekli donanımlara sahip olmaları, mesleğin sorumluluğunun bilincinde olarak davranışlarını buna göre ayarlaması mesleğinin imajının daha ileri seviyede olmasını sağlayacaktır." K12. "Birlik ve dayanışma içinde olmalı, öğrenci yetiştirme konusunda fikir birliğine varılmalı." K17. "Karamsarlığa düşmeden heyecanını yitirmeden ve birlik beraberlik içinde hareket etmeliyiz. Diğer taraftan öğretmenlerin yaptığı güzel çalışmalarını anlatması gerekir. Mesleki saygınlığımızı zedeleyecek tavırlardan da sakınmalıyız. Meslektaşlarımızı eleştirmekten ve mesleki özellerimizi her yerde de anlatmaktan kaçınmalıyız. Unutmayalım ki öğretmenlik mesleği yetkisi olmasa da etkisi olan bir meslektir." K19. "Profesyonelliğimizi asla bozmamalıyız. Tarzımızı ve kişiliğimizi korumalı ve bundan asla ödün vermemeliyiz. Cesur öğretmenler olarak eğitimin doğrularını alttan almadan ve tepeden bakmadan anlatmalıyız. Her meslekte problemlerin olduğunu bilmeli..."

Toplumun Yapması Gerekenler.

Katılımcılara yöneltilen "öğretmenlerin mesleki imajlarının daha iyi olabilmesi için toplum neler yapabilir" sorusuna verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgular Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Toplumun yapması gerekenler hakkındaki görüşleri

Tema	Alt tema	f
Toplumun yapması gerekenler hakkındaki görüşleri	Öğretmenlere yönelik tutumlarında değişiklik olmalı	7
	Öğretmenin eğitim ve öğretimdeki önemini farkına varmalı	6
	İşbirliği ve sorumluluk paylaşımı	3
	Toplumun yapacağı çok fazla bir şey yok	2

Öğretmenlerin mesleki imajlarının daha iyi olabilmesi için toplumun yapması gerekenlere ilişkin katılımcıların görüşleri, öğretmenlere yönelik tutumlarında değişiklik olmalı, öğretmenin eğitim ve öğretim faaliyetlerinde önemini farkına varmalı, öğretmenlerle işbirliği ve sorumluluk paylaşımı yapmalı, toplumun yapacağı çok fazla bir şeyin olmadığını düşünenler olmak üzere dört alt temada toplanmıştır. Öğretmenlerin eğitim ve öğretim faaliyetleri içindeki önemini farkına varılmalı alt teması ise en fazla frekansa (6) sahiptir. Katılımcıların bu konuyla ilgili görüşlerinin bir kısmı aşağıda belirtilmiştir.

K24. "İmajın oluşmasında toplumun yapacağı çok şey yok. Bence imajı kişiler veya kurumlar toplum üzerinde oluşturur." K1. "Çocukların yanında öğretmenleri eleştirmemelidir." K4. "Öğretmeni sıradan bir devlet memuru gibi görmemelidir. Veli öğretmenle işbirliğinde istekli olmalıdır. Toplum öğretmenin kaliteli bir eğitim ve öğretimin aslı unsuru olduğunu kabul etmelidir." K8. "Öğretmene bakıcı muamelesi yapılmamalı, sorunun bir kısmının kendisinde ve çocuğunda olduğunu bilmeli" K12. "Eğitimin ailede başladığı unutulmamalı, tüm sorumluluk öğretmene yüklenmemelidir. K15. "Öğretmene toplumun güveni azaldı, sadece öğretmene değil diğer meslek gruplarına da güven azaldı. En küçük hatalarda bile mesleği icra eden insanlara acımasızlık arttı. Bu konuda toplum daha hoşgörülü olmalı. Küçük hataları abartmadan hoşgörüyle karşılayabilmeli." K16. "Birkaç öğretmenle yaşadığı kişisel problemleri genelleştirmemeli eğitimin her sürecine destek vermeli sorun üreten değil, çözüm üreten bir toplum olmalı"

MEB, Siyaset ve Diğer Aktörlerin Yapması Gerekenler

Katılımcılara yöneltilen “Öğretmenlerin mesleki imajlarının daha iyi olabilmesi için MEB, siyaset ve diğer aktörler neler yapabilir?” sorusuna verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. MEB, siyaset ve diğer aktörlerin yapması gerekenler hakkındaki görüşleri

Tema	Alt tema	f
MEB, siyaset ve diğer aktörlerin yapması gerekenler hakkındaki görüşleri	Medyanın sorumlu yayını	2
	Özlük haklarının ve ekonomik koşulların iyileştirilmesi	6
	Bakanlığın ve siyasetin yapması gerekenler	10
	Sendikaların yapması gerekenler	1
	Eğitim anlayışının revize edilmesi	6
	Öğretmen katılımı	2
	Öğretmen yetiştirme	2
	Daha etkin kurs ve seminer programının yapılması	2

Katılımcıların mesleki imajı geliştirmek için MEB, siyaset ve diğer aktörlerin yapması gerekenlere ilişkin görüşleri; medyanın sorumlu yayını, özlük haklarının ve ekonomik koşulların iyileştirilmesi, bakanlığın ve siyasetin yapması gerekenler, sendikaların yapması gerekenler, eğitim anlayışının revize edilmesi, öğretmen katılımı, öğretmen yetiştirme, daha etkin kurs ve seminer programının yapılması şeklinde sekiz alt tema altında toplanmıştır. Bakanlığın ve siyasetin yapması gerekenler alt teması en fazla frekansa (10) sahip alt temadır. Öğretmenlerin bu konuyla ilgili görüşlerinin bir kısmı aşağıda belirtilmiştir.

K2. Öğrenci merkezli eğitimin doğru olduğunu ama sınırının tam çizilemediğinden dolayı öğretmeni zor durumda bıraktığını düşünmekteyim. MEB ve sendikalar öğretmenlerin arkasında daha fazla durmalı.” K4. “Özlük hakları iyileştirilmelidir. Kaliteli hizmet içi eğitim kursları düzenlemelidir. Okulların teknik alt yapı konusundaki eksiklikleri giderilmelidir.” K5. “Bu konuda siyasilere önemli görevler düşmektedir. Konuşmalarında ısrarla öğretmenlerin çalışma saatlerini gündeme almamaları gerekir. Sürekli öğretmenlerin ekonomik problemlerini gündeme almaları, öğretmenleri toplum tarafından yoksul ve acınacak hale büründürmekte...” K17. “Bakanlığın yapmış olduğu yanlış uygulamalar ve söylemler öğretmenin kendisini yalnız ve mutsuz hissetmesine yapmış olduğu işi keyifle yapmamasına ve eğitim sistemine sahip çıkmamasına neden olmaktadır. Bu uygulama ve tutumlardan vazgeçilmeli...” Çünkü amatörce yapılan çalışmalar daha sonra profesyonelce yapılacak çalışmalara engel teşkil edecektir...” K18. “Öğretmen yetiştirmede yeni model arayışlarına girilmelidir. Geçmişteki köy enstitüsü modeli daha milli ve modern bir hale getirilmeli. Kırsala ve köye atanan öğretmenler oranının halkıyla bütünleşemediği için, kendisini oraya ait hissedememekte ve doğal olarak da halkın üzerinde olumlu bir imaj bırakamamakta.... K21. “Eğitimde bir devlet politikası olması gerekir. Eğitim felsefemiz olmadığı gibi nasıl birey yetiştireceğimizi konusunda kafamız karışık, eğitimde aslı tartışmadan usulü tartışmanın anlamı yok. Öğretmeni koruyacak bir mevzuat yapılmalı öğretmen kendini korkuya.....”

TARTIŞMA ve SONUÇ

Birinci alt probleme ilişkin olarak öğretmenler öğretmenlik mesleğinin imajını genel olarak olumsuz bulmuşlardır. Olumlu görüş belirten katılımcılar nedenlerini; mesleğin kutsallığının devam etmesi, 90’lı yıllardan itibaren öğretmenlerin ekonomik koşullarının iyileşmesi, diğer memurlara göre mesleğin konumunun daha iyi durumda olması şeklinde belirtmiştir. Olumsuz görüş belirten katılımcılar ise öğretmenlik mesleğinin toplum tarafından önemli bir meslek olarak görülmemesi,

mesleğin profesyonel bir meslek olarak algılanmaması, genel olarak memurlara yönelik negatif algının öğretmenler için de oluşmaya başlaması şeklinde görüş belirtmiştir.

İkinci alt probleme ilişkin olarak mesleki imajı etkileyen faktörlere yönelik katılımcı görüşleri; siyasi aktör, MEB, toplumsal faktörler, medya, siyasi aktörler, öğretmenden kaynaklanan faktörler, hem mevcut öğretmen sayısının hem atama bekleyen öğretmen sayısının fazlalığı, velilerin tutumu, ekonomik koşullar, örgütlenme ve dayanışma bilinci, kişisel imaj alt temaları altında toplanmıştır. Bu çalışmada devletin eğitim politikası ve bu politikaya uygun olarak öğretmene biçilen rolün ve verilen değerın öğretmenlik mesleğinin imajının oluşmasında önemli bir faktör karşımıza çıkmıştır. Devlet konjonktürel olarak öğretmene belirli imaj vermekte ve öğretmenden de bu imajın gereğini yerine getirmesini beklemektedir. Ünal(2005) ise dünyada olduğu gibi Türkiye'de de öğretmen imajının devletin ve toplumun öğretmene verdiği role ve değere göre şekillendiğini belirtmiştir. Şu anda öğretmene verilen imaj ise bir teknisyen olarak yönetmelik ve kuralları belirli standartlar doğrultusunda uygulamaktır. Yıldırım (2011) göre öğretmen imajının dönüşmesinde öğretmenliğin teknisyen boyutunun ön plana çıkmasının önemli bir faktör olduğunu belirtmiştir.

Öğretmenlik mesleğinin imajında ekonomik koşullar önemli bir faktör olarak bulunmuştur. Bu konuda Yıldız (2014) öğretmenlik mesleğinin imajını etkileyen en önemli faktör olarak neoliberal politikalar ve onun eğitim dünyasına yansımaları olarak değerlendirmiştir. Ertürk, (2010) ise neoliberal politikaların diğer meslek gruplarında olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de imaj kaybının yaşandığını belirtmiş ve bunun nedeni olarak piyasa dilinin, piyasa aklının bütün yaşam alanlarını, toplumsal kurumları etkilemesi olarak göstermiştir. Yoncan (2011) günümüzde yaygınlığı ve etkisi göz önüne alındığında kitle iletişim araçları özellikle de görsel medyanın herhangi bir mesleğe yönelik imajın oluşumunda önemli bir faktör olduğunu belirtmiştir. Yonca'nın (2011) bu görüşleri araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Taşkın ve Koç (2008) öğretmenlik mesleğinin imajının oluşmasında önemli bir etkenin öğretmenlik mesleğine yönelik toplumda var olan kalıp yargılar olduğunu belirtmiştir. Araştırmada öğretmenlik mesleğinin imajını etkileyen faktör olarak toplumsal faktör alt teması bulunmuştur. Bu bulgular Taşkın ve Koç'un (2008) görüşleri ile örtüşmektedir. Araştırma sonuçlarından farklı olarak öğretmenlik mesleğinin imajını etkileyen bir faktör olarak öğretmen tükenmişliği yer almaktadır. Öğretmenler; eğitim politikalarında sıkça yapılan değişiklikler, ekonomik güçlükler, iş yükü, veli ve öğrencilerin ilgisizliği, okul yöneticileri ile yaşanan sorunlardan dolayı işlerinde yetersizlik, doyumsuzluk ve tükenmişlik yaşamaktadırlar (Telef, 2011). Öğretmeni, öğrenciyi, okulu, aileyi kısaca toplumu olumsuz etkileyebilen öğretmen tükenmişliğinin (Avcı ve Şerefoğlu, 2011) mesleğin imajını da olumsuz etkileyeceği yadsınamaz bir gerçektir.

Üçüncü alt probleme ilişkin olarak katılımcılar öğretmenlik mesleğinin statüsünü düşük bulmuşlardır. Araştırmadan elde edilen bu sonuç yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalarla benzer sonuçlar elde edilmiştir. Özdemir'in(2010) yaptığı çalışmada toplumda "Öğretmenlik mesleğinin statüsü yüksek midir?" sorusuna katılımcılar arasında tamamen katılmıyorum diyenlerin oranı % 8.9, katılmıyorum diyenlerin oranı % 46.7'dir. Türk Eğitim Derne'ğinin(2009) yaptığı çalışmada ise öğretmenler ve yöneticiler öğretmenliğin bir meslek olarak toplumsal statüsüne, ilişkin olumsuz bir değerlendirme bulunmuşlardır. Karaman vd. nin(2013) yaptığı çalışma da ise öğretmenler mesleğin statüsünün lisans mezuniyeti gerektiren diğer mesleklere göre daha düşük olduğunu ifade etmiştir. Benzer durum diğer ülkelerde de söz konusu olabilmektedir. Cunningham, (1992) 1990 yılında Amerikan başkanının yaptığı bir konuşmada: "Bizim ihtiyacımız olan şey öğretmenlerin daha önce sahip olduğu statülerini geri vermektir" diye söylediğini belirterek Amerika'da da öğretmenlerin statülerinin geçmişe göre düşük olduğunu vurgulamıştır. Hargreaves (2007) İngiltere'de yaptığı çalışmada öğretmenlerin statülerinin 1967 yılından 2006 yılına kadarki değişimini incelemiş, araştırmasının sonucunda öğretmenlerin statüsü, 1967 yılında yüksek bulunurken öğretmenlerin statüsünde 2003 yılına kadar sistematik olarak bir düşme gerçekleşmiştir. Öğretmenlik mesleğinin statüsünün düşüklüğüne ilişkin olarak yapılan çalışmalar

incelendiğinde bu duruma neden olan birçok faktör ile karşılaşmaktadır. Lankford, vd. (2014) öğretmenlik mesleğinin statüsünün göreceli olarak düşük olmasını öğretmen yetiştirmede yaşanan zorluklar, Amerika'daki öğrencilerin uluslararası sınavlarda orta düzeyde başarı göstermeleri, nitelikli dokümanların eksikliği, öğretmen yeterliliğinin düşüklüğü olarak değerlendirmektedir. Cohen (2012) öğretmenin statüsünün düşüklüğünün nedenini; hükümetlerin programlara aşırı şekilde müdahale etmesi, Amerikan tarzı test ve standartların öğretmenlerin entelektüel yeteneklerini gölgede bırakarak moralini bozması ve değerini düşürmesi olarak ifade etmektedir.

Öğretmenlik mesleğini, daha çok toplumun alt ve orta sosyo-ekonomik düzeyinde yer alan gençler tercih etmesi Türkiye'de öğretmenlerin toplumsal statüsünün düşmesinin nedenlerinden biri olarak değerlendirilmiştir (Tok, 1995; Tezcan, 1997; Ataüenal, 2000; Gündüz, 2000; Köktaş, 2003). Ancak bu araştırmada böyle bir bulguya rastlanmamıştır. Bu konuyla ilgili olarak bir mesleğin statüsünün yüksekliğini belirlemede mesleği seçen bireylerin sosyo-ekonomik durumlarından daha çok bireyin mesleğe başladıktan sonra hangi sosyo-ekonomik düzeyde olduğunun daha etkili olduğu düşünülebilir. Uluğ'nun (2003) öğretmenlik mesleğinin statüsünü belirlemede mesleğin ekonomik getirisinin önemli olduğu görüşü, araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir. Araştırma sonuçlarından farklı olarak öğretmenlik eğitimi almamış kişilerin öğretmen olarak atanmalarının mesleğin statüsünü olumsuz yönde etkilediği birçok araştırmacı tarafından ifade edilmiştir. (Tok, 1995; Kavcar, 1999; Ozankaya, 2002; Dursunoglu, 2003).

Dördüncü alt probleme ilişkin olarak öğretmenlerin toplumdaki saygınlığıyla ilgili soruda görüşmeye katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı toplumda öğretmenlik mesleğinin saygınlığının kalmadığını belirtmiştir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde bu araştırmanın sonuçlarına benzer şekilde de mesleğin saygınlığı düşük bulunmuştur. Cohen (2012) öğretmene yönelik saygı probleminin sadece Amerika'da değil, gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan tüm ülkelerde geçerli olduğunu belirtir. TEDMEM (2014) tarafından yapılan çalışmada öğretmenler mesleğin saygınlığının azaldığını belirtmiştir. Yıldız'ın (2014) yaptığı metafor çalışmasında 93 öğretmenden 41'i öğretmenlik mesleğinin saygı yitimini ve değersizleştiğini şu metaforları kullanarak; "yerdeki paspas gibi her gelenin ezdiği, herkesin söz söylebilme hakkını kendinde gördüğü bakıcı gibi, kayan bir yıldız" ifade etmiştir. Karamustafaoğlu ve Özmen'in (2004) öğretmen adayları arasında öğretmenlik mesleğine verilen değeri belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirdiği çalışmasında öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu, mesleklerinin toplum tarafından saygın görülmediğini belirtmiştir. Semerci, vd. nin (2012) Bartın ilinde yaptığı çalışmada ise öğretmenler, Hem Türkiye geneli hem de Bartın için öğretmenlik mesleğinin saygınlığını % 25' in altında değerlendirmiştir. Mesleğin saygınlığının düşük bulunmasına ilişkin olarak yapılan çalışmalar incelendiğinde bu durumun oluşmasında birçok nedenin etkili olduğu görülmektedir. Turan'a (2004) göre ise öğretmenlik mesleğinin saygınlığını yitirmiş olmasının nedenlerinin başında, öğretmen yeterliği ve öğretmenlerin hizmet öncesi yetiştirilmesi gelmektedir. TED'in (2009) yaptığı çalışmada öğretmenlerin statüsünün ve saygınlığının düşme nedeni olarak cumhuriyet dönemi ile birlikte öğretmene yüklenen toplumsal liderlik ve kanaat önderliği gibi rollerin önemli ölçüde geçerliğini kaybetmiş olması şeklinde değerlendirilirken, Gür (2008) ise buna neden olan faktörün yapılandırmacılık eğitim anlayışına yüklenen abartılı anlamdan kaynaklandığını belirtmektedir (Gür, 2008, www.Haber10.com). Araştırmada Gür'ün (2008) görüşüne benzer bir şekilde mesleğin saygınlığının düşmesinin nedeni olarak mevcut eğitim anlayışının önemli bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Özdemir (2008) akademisyenlerle yaptığı çalışmada öğretmenlere yönelik saygının azalmasına neden olarak şunları tespit etmiştir: Günümüzde öğretmenden beklentiler değişti. Özellikle sınav sistemi öğretmeni köşeye sıkıştırdı. Çünkü sınavda ne kadar başarılı öğrencisi varsa o kadar başarılı öğretmen diye ölçülmeye başlandı. Özpolat (2002) öğretmenlik mesleğinin tarihsel bir kazanım olan kutsal görülme özelliğindeki azalmayı devlet ile toplumun öğretmenlere verdiği önem derecesini karşılıklı olarak birbirini besleyen bir nedensellik ilişkisiyle açıklamaya çalışmıştır. Hargreaves (2009) ise mesleğin prestiji ve saygınlığı problemini öğretmenlerin akademik yeterliliği açısından değerlendirmiştir.

Beşinci alt probleme ilişkin olarak katılımcılar, öğretmenlerin iletişim becerilerini iyi ve yeterli düzeyde bulmuşlardır. Öğretmenlerin iletişim becerilerinin iyi olmasında, mesleğin doğasından kaynaklanan nedenler ön plana çıkmıştır. Benzer bir şekilde Esen (2005) ise öğretmenlik mesleğinde iletişim becerilerinin önemli bir yer tutmasını, öğretmenlerin sürekli olarak kalabalık bir çocuk grubuna hitap etmesi ve bununla bağlantılı olarak da hem sesi onlara duyurabilme çabası, hem de bir konuyu 'düzgün' bir biçimde açıklamaya özen gösterme çabasından kaynaklandığını ifade etmektedir. Öğretmenin öğrenciyle olan iletişimi, hem öğretme-öğrenme sürecinin niteliğinin artmasında hem de öğrenci davranışlarının gelişiminde önemli rol oynamaktadır (Dökmen, 2001).

Toplumun şekillenmesinde en önemli görev öğretmenlerdir. Öğretmenler bu görevi eğitim kurumları aracılığıyla gerçekleştirirler. Öğretmenlerin içinde yaşadığı toplumun kültür yapısının gelişmesinde ve öğrencilere aktarılmasında belirleyici bir etkisi olduğu düşünüldüğünde söylem ve eylemleri yalnızca kendilerini ilgilendirmez. Öğretmen birey ve toplum üzerindeki bu güçlü etkisini, eğitimin aynı zamanda bir iletişim süreci olmasından alır (Çalışkan ve Yeşil, 2005). Mesleğin temsilcisi olan öğretmenlerin öğrenciler ve velilerle olan ilişkileri, iletişim biçimi ve davranışları, mesleğin imajı açısından referans oluşturmaktadır. Öğretmenlerin iletişimi, davranışları, veli ve öğrenci üzerinde iyi bir etki uyandırmış ise bu durum mesleğin imajına olumlu olarak yansımakta öğretmenlerin veli ve öğrenci ile iletişimi istenilen düzeyde gerçekleşmemiş ise bu durum mesleğin imajına olumsuz yansımaktadır.

Altıncı alt probleme ilişkin olarak katılımcılar öğretmenlerin kişisel imajını yeterli bulmuşlardır. Özpolat'ın (2002) Zonguldak ilinde yaptığı çalışmada öğrenciler; öğretmenlerin giyim kuşamlarına özen gösterebilme derecesinin sorulduğu soruya, %71 çok, % 21,8 ise orta düzeyde şeklinde cevap vermişlerdir. Velilerin görüşlerine göre öğretmenlerin giyim kuşamlarına özen gösterebilme derecesi, %57'si çok %32,8'i orta, %10,2' si ise az cevabını vermişlerdir. EARGED'in (2001) yaptığı çalışmada 'Öğretmenler giyim ve kuşamlarında dikkatli mi?' sorusuna % 40,3'ü pek çok %36'sı çok %17,4'ü orta, %4,5'i ise az cevabını vermişlerdir. Çalışkan (2003) tarafından yapılan çalışmada ise bayan ve eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin kişisel imaja daha fazla önem verdikleri ortaya çıkmıştır. Araştırma bulgularından farklı olarak TED'in (2009) yaptığı çalışmada ise öğrenciler ve veliler öğretmenlerin dış görünüşlerine çok önem vermediğini belirtmiştir. Öğretmenlerden dördü ise öğretmenlerin kişisel imajlarını yeterli düzeyde bulmamıştır. Katılımcıların böyle düşünmelerindeki ana faktör "imaj kırıcılar" olabilir. Karşınızdaki insanlar üzerinde olumsuz izlenim bırakan unsurlar "imaj kırıcılar" olarak nitelendirilmektedir. İmaj kırıcılar, birey hakkında negatif bir algının oluşmasına neden olmaktadır. İmaj kırıcı davranışlardan kaçınarak insanlar üzerinde etkileyici, pozitif bir izlenim bırakmak mümkündür. (Özkan, 2009; Harmancı, 2009; Çakır, 2004). Türk Eğitim-Sen'in (2010) internet üzerinden yaptığı 3 bin 534 kişinin katıldığı ankette katılan öğretmenlerin yüzde 13,7'si bir yıldan daha fazla bir süre giyim/kişisel bakım için harcama yapmadığını belirtmiştir. Türk Eğitim-Sen'in anketinden yola çıkarak öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun maddi nedenlerden asgari anlamda modayı takip etmediği veya takip edemediği sonucuna ulaşılabilir. İnsanlar bütçeleri doğrultusunda birazcık da emek harcarak uyumlu, sık giyinmeyi öğrenebilir. Dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, bireyin vücut yapısına uygun kıyafet seçmesi. Bu konuda bireyler bir uzman olmasa da bir başkasının görüş ve önerilerini alabilir (Harmancı, 2009).

Araştırmanın bulguları ışığında şu önerilere yer verilebilir:

Öneriler

- 1- Milli Eğitim Bakanlığı düzenli ve sistematik bir şekilde mesleki imaj ölçümü yaparak, öğretmen imajının nasıl oluştuğunu, nasıl değiştiğini, dönemselsel değişikliklerde nelerin etkili olduğunu belirlemeye yönelik çalışma yapmak durumundadır. Bunun için de bağımsız araştırma şirketleri ve üniversitelerle işbirliğine ağırlık verilerek, objektif ve kapsamlı araştırmaların yapılması

- sağlanmalıdır. Bu çalışmaların sonuçları değerlendirilerek basın, halkla ilişkiler ve imaj çalışmaları, hizmet içi eğitim ve kurslar gerçekleştirilebilir.
- 2- Eğitimle ilgili yapılacak her bir çalışmada öğretmenin görüş ve düşüncelerinin alınması öğretmenlerin yapılacak çalışmaları sahiplenmesinin yanında daha etkin sonuçların alınmasını da sağlayacaktır. Bu açıdan ülkemizde yaklaşık bir milyon öğretmen kitlesinin yapabilecekleri küçümsenmemelidir.
 - 3- Eğitim-öğretimle ilgili her sorunda öğretmeni birinci derecede sorumlu tutma anlayışından uzaklaşılması gerekir. Eğitimle ilgili belli sorunların oluşmasında öğretmenin dahil olmadığı gibi çözüm noktasında da yapacağı çok da bir şeyin olmayacağını farkına olunması gerekir.
 - 4- Öğretmenliğin bir meslek olduğu bilimsel gerçeğinden hareketle, öğretmenlik dışından gelenlerin bu mesleğe alınma hatası tekrarlanmamalıdır.
 - 5- Neoliberal politikanın uzantısı olarak şekillenen ve veliyi müşteri olarak konumlandırarak her meselede haklıdır anlayışından vazgeçilmelidir. Eğitim sadece velilerin talepleriyle şekillenmemeli, toplumun, devletin, eğitimin de doğruları göz ardı edilmemelidir.
 - 6- Öğretmenler kişisel imaj konusunda gerekli özeni göstermek durumundadır. Ekonomik koşulların elverdiği ölçüde kılık kıyafetinin karşısındaki kişide saygınlık uyandıracak şekilde olmasına dikkat etmelidir. Bir mesleğin toplum tarafından önemsenmesi, değerli kabul edilmesi mesleği icra eden insanların mesleği önemsemesi ve değerli görmesine bağlı olduğu unutulmamalıdır.
 - 7- Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına kişisel gelişim, iletişim becerileri, beden dilinin kullanımı, mesleki imaj, kişisel imaj gibi derslerin verilmesi, öğretmen adaylarının mesleki ve kişisel gelişimlerine önemli katkılar sağlayabilir.
 - 8- Öğretmenlik mesleği doğasından kaynaklanan zorluk ve problemlerine rağmen toplumsal ve bireysel açıdan önemli bir meslektir. Öğretmenler, bireysel ve toplumsal açıdan oldukça önemli olan mesleklerinin farkında olarak mesleki, kişisel sosyal açıdan sürekli kendilerini geliştirmelidir. Öğretmenler tarafından bu meslek kaliteli, bilinçli, sorumlu, ilkeli ve önemsenerek yapıldığı takdirde mesleğin imajının daha olumlu hale geleceği gerçeği de öğretmenler tarafından göz ardı edilmemelidir.

KAYNAKÇA

- Avcı, Ü. ve Seferoğlu, S. (2011). Bilgi toplumunda öğretmenin tükenmişliği: teknoloji kullanımı ve tükenmişliği önlemeye yönelik alınabilecek önlemler. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, Sayı 9, 13-26.
- Bağçeci, B., Çetin, B ve Ünsal, S. (2013). Öğretmenlerin mesleki imaj ölçeği. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*.12(1).34-48.
- Bahçeci, M. (2009). *Velilerin okul imajına ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. 7. Baskı, Ankara: Pegem A Yayıncılık,
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık,
- Cohen, M.,R (2012), The Low Status Of Teachers; A Global Epidemic?
- Çakır, Ö. (2013). *Profesyonel yaşamda kişisel imaj*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları,
- Çelik, A., Pasinoğlu, T. ve Kocabeyoğlu, T. (2013). Hemşirelik mesleğinin toplumdaki imajının belirlenmesi, *F.N. Hem.Dergisi* 21 (3), 148-150
- Çobanoğlu, A.(2011). *Resmi ve özel ilköğretim okullarının okul imajının öğretmen ve veli görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Dollof L. A. (1999). Imaging ourselves as teachers the development of teacher identity in music teacher, *Education Music Education Research* 1 (2),
- Dökmen, Ü. (2001). *İletişim çalışmalarları ve empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık,
- EARGED.(2001). MEB. Çağdaş Öğretmen Profili

- Erdem, R. A. (2010). İlkokul ve ortaöğretim öğretmenlerinin karşılaştığı ekonomik sorunlar ve bu ekonomik sorunların performanslarına etkisi konusundaki görüşleri, *Uluslararası İnsani Bilimler Dergisi* Cilt: 7 (1). 272-285
- Ertürk, E. (2010). *Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin dönüşümü*. Buğra, A. (Der.) *Sınıftan sınıfa fabrika dışında çalışma manzaraları*. İstanbul: İletişim Yayınevi,
- Esen, Y. (2005). Öğretmenlerin toplumsal/mesleki kimliklerine ve rollerine ilişkin değerlendirmeleri. *Eğitim, Bilim, Toplum*, 3 (11), 16-53.
- Gemlik, N. ve Sıgır, Ü. (2007). Kurum imajı analizi ve bir belediye üzerindeki uygulamanın değerlendirilmesi, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6, (11), 267-282
- Gök, A. ve Derin, N. (2014). Pazarlama bölümü öğrencilerinin meslek imajı algıları ve meslek imajını oluşturan faktörlerin belirlenmesine dair bir araştırma, *Atatürk Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, 28, (2)
- Hargreaves, L. (2007). *The status of teachers and the teaching profession in england: Views from Inside and Out side the Profession Evidence base for the Final Report of the Teacher Status Project* University of Cambridge Faculty of Education
- Hargreaves, L. (2009). *The status and prestige of teachers and teaching*. In. L.J. Saha And A.G.
- Harmancı, M. (2009), *İş’te İmaj Faktörü*. İstanbul: Nesil Yayınları,
- Karaman, M., vd. (2013). *Sakarya ilinde görev yapan öğretmenlerin gözüyle öğretmenlik mesleğinin statüsü ve saygınlığı VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. 105-110
- Karamustafaoğlu, O. ve Özmen, H. (2004). Toplumumuzda ve öğretmen adayları arasında öğretmenlik mesleğine verilen değer üzerine bir araştırma. *Değer Eğitimi Dergisi*. 2 (6), 35-49.
- Kılıçaslan, H. (2011). *İlköğretim okullarının kurumsal imajına yönelik yönetici ve öğretmen algıları: bolu ili merkez ilçe örneği*. Yüksek lisans tezi Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu
- Lankford, H., Loeb, S. Mceachin, A. Wyckoff., J (2014) who enters teaching? Encouraging evidence that the status of teaching is improving, *Educational Researcher* December. 43 (9). 1-56.
- Lim V., Kand Teo T. (ty). *Perceived job image among police officers in singapore: Factorial Dimensions And Differential Effects*.
- Ocak G., Gündüz M., Özdemir M. A. ve Kaya Ü. (2005). Öğretmenlerde Sosyal Statü Sorunları, XIV. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde Sunulmuş Bildiri*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli. 436- 449
- Okay, A. (2005) *Kurum kimliği* İstanbul: Media Cat Kitapları,
- Özdemir, Ö. (2008). *Türkiye’de öğretmen kimliğinin dönüşümüne ilişkin bir çözümleme*. Yüksek Lisans Tezi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özpolat, A. (2002). *Sosyolojik açıdan öğretmenlik mesleği ve öğretmenlerin toplumdaki yeri*. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi. Sosyal Bilimler Ünstitüsü. İstanbul
- Özpolat, A. (2002). *Sosyolojik Açıdan Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmenlerin Toplumdaki Yeri*. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Patton, M. Q. (2014) *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*. Bütün, M ve Demir, B. (Çev.) Pegem Akademi
- Peltekoğlu, B F. (2004). *Halkla İlişkiler Nedir?* (2 Baskı), Beta Yayınları, İstanbul.
- Semerci, Ç., Semerci N., Eliüşük., A., ve Kartal., E. (2012). Öğretmenlik mesleğinin gündemine ilişkin öğretmen görüşleri (Bartın İli Örneği) *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt 1, Sayı 1, Kış 2012, Bartın-Türkiye
- Semerci, Ç., Semerci N., Eliüşük., A., ve Kartal., E. (2012). Öğretmenlik mesleğinin gündemine ilişkin öğretmen görüşleri (Bartın İli Örneği) *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, (1) Kış 2012, Bartın-Türkiye
- Taslak, S., Akın, M. (2005). Örgüt imaj üzerinde etkili olan faktörlere yönelik bir araştırma: Yozgat ili emniyet müdürlüğü örneği, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19- 263-294.
- Taşkın, E. ve Sönmez, S. (2005). Kurumsal imaj oluşturmada halkla ilişkilerin rolü ve bir alan araştırması, *Akademik Bakış Uluslararası Sosyal Bilimler E-Dergisi*, 1 (8).

- TEDMEM (2014). Öğretmen Gözüyle Öğretmenlik Mesleği Rapor Dizisi: 3 Ankara ,1-66.
- Telef, B. (2011). Öğretmenlerin öz-yeterlikleri, iş doyumları, yaşam doyumları ve tükenmişliklerinin incelenmesi, *İlkokul Online*, 10 (1), 91-108.
- Tezcan, M. (1997) *Eğitim Sosyolojisi*, Ankara: Kendi Basımı,
- Torun F. (2010). *Farklı Statülerde Çalışan Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine Bakışları (Isparta Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta
- Türk Eğitim Derneği (2009). Öğretmen Yeterlikleri Isbn 978-9944-5128- 6 (2).
- Uluğ, F. (2003). Öğretmen mesleğinde statü ve kariyer düzeni. *Öğretmen Yetiştirme ve İstibdamı Sempozyumu*. Eğitim-Sen Yayınları. Ankara. 33-35.
- Ünal, I., L. (2005). Öğretmen imgesinde neoliberal dönüşüm *Eğitim Bilim Toplum*, 3, (11), 4-11.
- Varkey Gems Foundation (2013). Global Teacher Staus Index. www.varkeygemsfoundation.org (21.01.2015)
- Walhout, D. (2011-2013). *The teacher image of america*. Links to External Content: 84, (5) Moving Wall: 3
- Yaman, E., Yaman, H. ve Eskicumalı, A (2001) Öğretmenlik mesleğinin sosyo-ekonomik statüsü / bu mesleğin bir bayan mesleği haline dönüşmesi durumu ve eğitim fakültesi üzerine bir araştırma, *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2- , 53-67
- Yetim, A. ve Göktaş, Z (2004). Öğretmenin mesleki ve kişisel nitelikleri Ekim 2004 *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12 (2) 541-550
- Yıldırım, A ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9.Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, A. (2013). Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin dönüşümü: idealist öğretmenden sınava hazırlayıcı teknisyen öğretmene. *Eleştirel Pedagoji Dergisi*, 27
- Yonca, O. (2011) *Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde polis imajı ve bu imaja etki eden faktörler: Uygulamalı Bir Çalışma*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya

Extended English Abstract

Purpose of the Study

Nowadays, image and public relations are two important concepts for institutions, companies, organizations, and professions. Although these concepts seem to be notable only in the private sector, the efficiency and prevalence of professions in public enterprises demand that the concept of image be given more importance. (Taslak& Akın, 2005). Acknowledging a regular and deliberative program to assess and develop image in the Turkish education system as a shortcoming, this unique study might be a starting point to compensate for this deficiency (Bağçeci, 2009).

As constant renewal, change and pursuit of excellence is essential nowadays, the primary goal of the study is to discover public and private school teachers’ views on professional image and determine the factors affecting this image. From this general perspective, answers to the following research questions were sought:

- 1- What are the views of teachers on the professional image?
 - 2- What factors are influential in the formation of teachers’ professional image?
 - 3- What are the views of teachers on the status of their profession?
 - 4- What are the views of teachers on the dignity of their profession?
 - 5- What are the views of teachers on professional image scale in terms of communication?
 - 6- What are the views of teachers on personal image?
 - 7- What are the following required to do to take professional image to a better point?
- a. Teachers

- b. Society
- c. MNE and political figures.

Methodology

The research was designed in accordance with a qualitative research method in a phenomenological pattern. The research group of the study was formed by 25 participants on the basis of maximum variation sampling so as to pose different dimensions of the issue and give place to various views. Semi-structured interview forms were used in the research. The data obtained from the interviews were analyzed with descriptive analysis in accordance with semi-structured interview technique. The responses given by participants to each of the questions in interviews were analyzed and grouped in terms of similar and different characteristics. The views obtained from participants are presented in frequency (f) and percentage (%) on related tables, and their explanatory and indicative views were directly included into the findings.

Results

When the participants' responses on teachers' professional image were analyzed, 76% of the interviewed participants found the image of the teaching profession to be unfavorable, and 24% found it to be positive. Investigating teacher views regarding influential factors on professional image, the participants indicated under the sub-theme for political figures that teachers are neglected as well as under-valued by the government and that the public dignifies the teaching profession to the same extent as does the government. On the other hand, other views stated under the sub-theme of MNE can be specified as the value and roles appointed to teachers by the Ministry, inconsistencies in education policies, ignorance of teacher views in studies, and forcing teachers into a passive position by over-vindication of students and parents. Of the 20 participants who answered the question regarding a comparison of teachers' current professional image with that of the past, 95% stated that it is in a worse condition while only 5% asserted that it is in a better condition. Regarding the responses on the status of the teaching profession, 78% found it to exist in a lower position, 22% found it to be in a higher position while 8% expressed no opinion. According to these results, a majority of participant teachers regarded teaching as a low-status profession. Teachers were also addressed questions pertaining teachers' dignity in society, and only 24% of the participants considered teaching to be a prestigious profession, whereas 76% stated that the teaching profession had lost its dignity in the public eye. Most of the participant teachers (80%) indicated that teachers have adequate and advanced communication skills. Furthermore, 80% pointed out that teachers' personal image was at a good level. Among all the participant teachers, four did not find teachers' personal image to be at an adequate level and one did not comment on the question.

Discussions and Conclusion

The participants mostly regarded the image of the teaching profession as unfavorable. From these findings, it can be claimed that teachers considered their professional image to be negative in general. Those who held positive views indicated that teaching was still considered a sacred profession, that the economic condition had improved from the 1990s onward, and that their conditions were better compared to those of other public officers. On the other hand, the teachers who embraced negative views stated that teaching was not considered an important profession in the public eye, that it was not perceived as a professional occupation, and that there was a similar negative attitude towards teachers in general as there was to other officers. Teacher views on professional image were sorted under sub-themes as political figures, MNE, social factors, the media, factors caused by teachers, excessive number of existing teachers and teachers expecting appointment, parent attitudes, economic conditions, organizational and solidarity consciousness, and personal image. With regards to the third sub-problem, the participants found the status of the teaching profession to be low and this might be the case in other countries, as well.

The Ministry of National Education is supposed to make efforts, by conducting regular and systematic professional image measurement, to determine how teacher image is formed and changed as well as what factors influence periodic changes. For this purpose, a cooperation with independent research companies and universities as well as objective and comprehensive research should be ensured. By evaluating the results of this study, press, public relations and image studies, in-service and training courses could be held. In every study related to education, giving place to teacher views and opinions will not only encourage teachers to embrace further studies but also obtain more effective results. In this respect, the potential of nearly one million teachers in the country should not be underestimated. Furthermore, the tendency to regard teachers as primarily responsible for every issue related to education should be avoided. Consequently, in the occurrence of certain problems regarding education, it should be realized that teachers might neither have anyinvolvement in the formation of problems or have much contribution to the solution.